

СХВАЛЕНО
на засіданні педагогічної ради
Верхньогаївської гімназії
Протокол від 30.08.2024 №1
Голова педагогічної ради
Директор _____ Уляна ХАНАС

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор Верхньогаївської гімназії
_____ Уляна ХАНАС
30 серпня 2024 року

Освітня програма

для 1-9 класів

Верхньогаївської гімназії імені
Маркіяна Шашкевича
Дрогобицької міської ради
Львівської області
на 2024-2025 навчальний рік

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

1. Пояснювальна записка.
2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою.
3. Загальний обсяг навчального навантаження.
4. Опис очікуваних результатів навчання за освітніми галузями.
5. Начальні плани
6. Модельні програми.
7. Фоми організації освітнього процесу.
8. Опис інструментарію оцінювання

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Верхньогаївська гімназія імені Маркіяна Шашкевича Дрогобицької міської ради Львівської області знаходиться у комунальній власності, є юридичною особою, має печатку і штамп. Навчальний заклад розташований за адресою: 82169, с.Верхні Гаї, вул.Шкільна,17.

Засновником є Дрогобицька міська рада. Рік заснування: 1965

Головною метою Гімназії є забезпечення реалізації права громадян на здобуття початкової освіти та базової середньої освіти.

Освітня програма на 2024-2025 навчальний рік розроблена відповідно до: Конституції України;

- Закону України «Про повну загальну середню освіту» від 24.03.2024,
- Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87;
- Типової освітньої програми для 1-2 та 3-4 класів закладів загальної середньої освіти затвердженої наказом МОН України від 12.08.2022 р. № 743,
- Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898,
- Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти затвердженої наказом МОН України від 09.08.2024 року №1120
- Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти , затвердженої наказом МОН від 20.04.2018 № 405,
- наказу МОН України від 02.08.2024 р. № 1093 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання »,
- наказу МОН України від 10.06.2024 № 825 “Про затвердження Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти”
- наказу МОН від 02.08.2024 №1093
- Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти,
- навчальних програм, підручників та навчально-методичних посібників, рекомендованих МОН України (лист МОН про перелік навчальної літератури, рекомендованої МОН України для використання у ЗО у відповідному навчальному році).
- Навчальна програма курсу за вибором «Основи християнської етики. 1-11 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Сохань Г.С., Гусаков І.М., Гусак М.Є., Пономарьова М.С., Кушнір І.М.)

Метою Верхньогаївської гімназії імені Маркіяна Шашкевича , яка забезпечує здобуття базової середньої освіти, є всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

Освітню програму побудовано із врахуванням таких принципів: дитиноцентрованості і природовідповідності; узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання; науковості, доступності і практичної спрямованості змісту; наступності і перспективності навчання;

- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних та фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Провідна ідея освітньої програми: кожній дитині - гідні й необхідні умови розвитку та реалізації свого потенціалу для власного і суспільного блага.

Завдання освітньої програми:

- формування компетентностей, світоглядних позицій та життєвих цінностей, ефективного засвоєння знань з використанням трансдисциплінарного підходу до навчання, що базується на практичному застосуванні наукових, математичних, технічних та інженерних знань і вмінь щодо подальшого використання їх у професійній діяльності;
- розвиток навичок науково-дослідницької діяльності, винахідництва, підприємництва, ранньої професійної самовизначеності.
- впровадження сучасних методик навчання.
- розвиток уяви, здібностей, інтуїції, критичного і креативного мислення.
- здобуття досвіду в різних видах практичної діяльності; в індивідуальних, групових, мистецьких проектах, до роботи в команді на засадах толерантності і партнерства.
- засвоєння знань, формування вмінь і навичок, необхідних для ефективної комунікації.
- здійснювати не спортивну підготовку учнів, а розвивати їхні фізичні якості.
- виконання завдань діяльнісного, проблемного, творчого характеру, що сприяє розвитку креативного мислення, загально навчальних умінь, усвідомленого використання власного навчального досвіду, в тому числі у вивченні рідної та іноземних мов.
- розвиток медіаграмотності, набуття навичок роботи з інформацією з різних джерел.

Під час розроблення Освітньої програми враховано гарантовані державою права щодо академічної, організаційної, фінансової і кадрової автономії закладів освіти, а також права педагогічних працівників на академічну свободу.

У відповідності до чинного законодавства Верхньогайська гімназія здійснює освітній процес за рівнями загальноосвітніх програм двох ступенів освіти:

I ступінь - початкова освіта;

II ступінь - базова середня освіта

Освітня програма Верхньогайської гімназії імені Маркіяна Шашкевича Дрогобицької міської ради Львівської міської ради (далі – Освітня програма) розроблена:

- для I ступеня (1-4 класи, початкова освіта) – відповідно до Закону України «Про освіту», Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87;

- для II ступеня (5-6 клас, адаптаційний цикл базової середньої освіти) – на основі Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898;
- для II ступеня (7 клас, цикл базового предметного навчання базової середньої освіти) – на основі Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898;
- для II ступеня (8-9 класи, базова середня освіта) – на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти»;

Враховуючи побажання учнів та фахову підготовку кадрів у школі сформовано варіативну складову для учнів 1-9 класів .

Предмети інваріативної та варіативної складової навчального плану, що не мають цілої кількості годин, будуть викладатися по семестрах шляхом чергування.

Заклад здійснює освітній процес українською мовою за денною формою навчання в одну зміну, тривалість навчального тижня в закладі – 5 робочих днів.

Відповідно до статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту» освітній процес організовується в межах навчального року, що розпочинається у День знань – 1 вересня, триває не менше 175 навчальних днів і закінчується не пізніше 1 липня наступного року.

У 2024-2025 навчальному році у гімназії функціонують 8 класів.

Станом на 01.09.24 р. у школі навчатиметься 64 учень у 9-и класах.

З них 1-4 класів – 33 учні

5-9 класів – 31 учень.

Режим роботи та структура навчального року

1. Режим роботи

Навчання у 1-9 класах організовано за 5-денним робочим тижнем.

Встановити:

початок занять - 8³⁰

тривалість уроків :

1 клас – 35 хвилин

2-4 класи -40 хвилин

5-9 класи -45 хвилин

перерви між уроками :

мінімальна – 10 хвилин

максимальна - 20 хвилин

Навчання –однозмінне

2. Структура навчального року

1. Навчальний рік розпочинається 02.09.2024, триває не менше 175 навчальних днів і закінчується, включаючи навчальні екскурсії, річне оцінювання та державну підсумкову атестацію не пізніше 30 червня 2025 року.
2. Структура навчального року:
 - I семестр: з 2 вересня до 20 грудня 2024 року
 - II семестр: з 20 січня до 6 червня 2025 року
 - Канікули:
 - Осінні: з 31 жовтня до 3 листопада 2024 року
 - Зимові: з 21 грудня 2024 року до 19 січня 2025 року
 - Весняні: з 18 квітня до 22 квітня 2025 року

Режим дня відповідає вимогам Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, створює створює оптимальні умови для здійснення успішної освітньої діяльності.

РОЗКЛАД ДЗВІНКІВ

1 урок – 8.30 – 09.15

2 урок – 9.25 – 10.10

3 урок – 10.30 – 11.15

4 урок – 11.35 - 12.20

5 урок – 12.30 – 13.15

6 урок – 13.25 – 14.10

7 урок – 14.20 – 15.05

8 урок – 15.15 – 16.00

II. ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років (відповідно до Закону України «Про освіту»).

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти, табелем навчальних досягнень учня/учениці).

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року.

Для проведення оцінювання наказом керівника закладу освіти створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів.

Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року № 955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової та базової освіти за інших умов.

III. ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ

Загальний обсяг річного навчального навантаження для кожної галузі в освітній програмі закладу встановлено у межах вказаного в Державному стандарті та Типовій освітній програмі діапазону мінімального та максимального показників.

Початкова освіта передбачає поділ на два цикли – 1–2 класи і 3–4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1-2-х класів Верхньогаївської гімназії складає 1680 годин/навчальний рік: для 1 класу – 805 годин/навчальний рік, для 2 класу – 875 годин/навчальний рік.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 3-4-х класів Верхньогаївської гімназії складає 1820 годин/навчальний рік: для 3 класу – 910 годин/навчальний рік, для 4 класу – 910 годин/навчальний рік.

БАЗОВИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ(таблиця 1)

Базовий навчальний план початкової освіти для класів (груп) з українською мовою навчання

Назва освітньої галузі	Кількість годин на рік				
	1 клас	2 клас	3 клас	4 клас	разом
Інваріантний складник					
Мовно-літературна, у тому числі:	315	350	350	350	1365
українська мова і література	245	245	245	245	
іншомовна освіта	70	105	105	105	
Математична	140	140	175	175	630
Природнича	140	175	140	140	595
Соціальна і здоров'язбережувальна					
Громадянська та історична					
Технологічна					
Інформатична			35	35	70
Мистецька	70	70	70	70	280
Фізкультурна*	105	105	105	105	420
Варіативний складник:					
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курси за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	35	35	35	35	140

Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	805	875	910	910	3500
Гранично допустиме тижневе/річне навчальне навантаження здобувача освіти	20/700	22/770	23/805	23/805	88/3080

Загальний обсяг навчального навантаження відповідає загальному обсягу навчального навантаження, визначеному для закладу загальної середньої освіти з навчанням українською мовою (5-6 класи) в Державному стандарті базової середньої освіти (Додаток 23) та Типовій освітній програмі для 5-9 класів (Додаток 1,2).

Загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі базової середньої освіти (5-6 класах) складає 2275 годин/навчальний рік: для 5 класу – 1085 годин/навчальний рік, для 6 класу – 1190 годин/навчальний рік.

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	5 клас			6 клас		
		Реком	Мініма	Макс	Реком	Мінім	Макс
Мовно-літературна **	На тиждень	11	10	13	11	10	13
	На рік	385	350	455	385	350	455
Математична	На тиждень	5	4	6	5	4	6
	На рік	175	140	210	175	140	210
Природнича	На тиждень	2	1,5	3	4	2	5
	На рік	70	52,5	105	140	70	175
Соціальна і здоров'я-збережувальна	На тиждень	1,5	1	3	1,5	1	3
	На рік	52,5	35	105	52,5	35	105
Громадянська та історична	На тиждень	1	1	2	2	1,5	3
	На рік	35	35	70	70	52,5	105
Технологічна	На тиждень	2	1	3	2	1	3
	На рік	70	35	105	70	35	105
Інформатична	На тиждень	1,5	1	2	1,5	1	2
	На рік	52,5	35	70	52,5	35	70
Мистецька	На тиждень	2	1	3	2	1	3
	На рік	70	35	105	70	35	105
Фізична культура***	На тиждень	3	3	3	3	3	3
	На рік	105	105	105	105	105	105
Години навч. навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами	На тиждень		7,5		9,5		
	На рік		262,5		332,5		
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету	На тиждень	31			34		
	На рік	1085			1190		

(без урахування поділу на групи)							
Гранично допустиме навантаження учнів****	На тиждень	28			31		
	На рік	980			1085		

Таблиця 2

Керуючись показниками загальної кількості навчального навантаження, визначеними в Таблиці 1 за галузями, заклад освіти визначив обсяг *фактичного річного навантаження* для 5-6 класів у Таблиці 2.

Загальний обсяг навчального навантаження для 5-6 класів (Таблиця 3)

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	Кількість годин 5 клас	Кількість год 6 клас
Мовно-літературна **	На тиждень	12	5,5
	На рік	420	192,5
Математична	На тиждень	5	3
	На рік	175	105
Природнича	На тиждень	2	2
	На рік	70	70
Соціальна і здоров'я-збережувальна	На тиждень	2	1
	На рік	70	35
Громадянська та історична	На тиждень	1,5	1
	На рік	52,5	35
Технологічна	На тиждень	2	0,5
	На рік	70	17,5
Інформатична	На тиждень	1,5	1
	На рік	52,5	35
Мистецька	На тиждень	2	1
	На рік	70	35
Фізична культура***	На тиждень	3	1
	На рік	105	35
Усього	На тиждень	29	16
	На рік	1015	560
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	На тиждень	31	16
	На рік	1085	

Гранично допустиме навантаження учнів****	На тиждень	28	16
	На рік	980	560

Загальний обсяг навчального навантаження у циклі базового предметного навчання базової середньої освіти (7 клас) складає 1225 годин/навчальний рік.

Таблиця 4

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	7 клас		
		Рекомендоване*	Мінімальне*	Максимальне*
Мовно-літературна **	На тиждень	10	9	12
	На рік	350	315	420
Математична	На тиждень	5	4	6
	На рік	175	140	210
Природнича	На тиждень	7,5	7	9
	На рік	262,5	245	315
Соціальна і здоров'я-збережувальна	На тиждень	1,5	1	3
	На рік	52,5	35	105
Громадянська та історична	На тиждень	2	1,5	3
	На рік	70	52,5	105
Технологічна	На тиждень	2	1	2
	На рік	70	35	70
Інформатична	На тиждень	1	1	2
	На рік	35	35	70
Мистецька	На тиждень	2	1	3
	На рік	70	35	105
Фізична культура***	На тиждень	3	3	3
	На рік	105	105	105
Години навч. навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами	На тиждень		6,5	
	На рік		227,5	
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	На тиждень		35	
	На рік		1225	

Гранично допустиме навантаження учнів****	На тиждень		32	
	На рік		1120	

Керуючись показниками загальної кількості навчального навантаження, визначеними в Таблиці 4 за галузями, заклад освіти визначив обсяг **фактичного річного навантаження** для 7 класу у Таблиці 5.

Загальний обсяг навчального навантаження для 7 класу (Таблиця 5)

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	Кількість годин
Мовно-літературна **	На тиждень	10
	На рік	350
Математична	На тиждень	5
	На рік	175
Природнича	На тиждень	8
	На рік	280
Соціальна і здоров'я-збережувальна	На тиждень	2
	На рік	70
Громадянська та історична	На тиждень	2,5
	На рік	87,5
Технологічна	На тиждень	1
	На рік	35
Інформатична	На тиждень	1,5
	На рік	52,5
Мистецька	На тиждень	2
	На рік	70
Фізична культура***	На тиждень	3
	На рік	105
Усього	На тиждень	34
	На рік	1190
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	На тиждень	34
	На рік	1225
Гранично допустиме навантаження учнів****	На тиждень	32
	На рік	1120

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 8-9-х класів складає 2432,5 годин/навчальний рік: для 8 класу – 1207,5 годин/навчальний рік, для 9 класу – 1260 годин/навчальний рік.

Загальний обсяг навчального навантаження для 8-9 класів

Таблиця 6

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	Кількість годин 8 клас	Кількість годин 9 клас
Мовно-літературна **	На тиждень	9	9
	На рік	315	315
Математична	На тиждень	4	4
	На рік	140	140
Природнича	На тиждень	8	8,5
	На рік	280	297,5
Соціальна і здоров'я-збережувальна	На тиждень	1	1
	На рік	35	35
Громадянська та історична	На тиждень	2,5	3,5
	На рік	87,5	122,5
Технологічна	На тиждень	1	1
	На рік	35	35
Інформатична	На тиждень	2	2
	На рік	70	70
Мистецька	На тиждень	1	1
	На рік	35	35
Фізична культура***	На тиждень	3	3
	На рік	105	105
Усього	На тиждень	31,5	36
	На рік	1102,5	1155

Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркового освітніх компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	На тиждень	3	3
	На рік	105	105
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	На тиждень	34,5	36
	На рік	1207,5	1260
Гранично допустиме навантаження учнів****	На тиждень	33	33
	На рік	1155	1155

Сума годин на вивчення всіх освітніх галузей у навчальному плані Верхньогайської гімназії імені Маркіяна Шашкевича не перевищує загальнорічної кількості навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи), визначеної типовими навчальними планами, з дотриманням вимог гранично допустимого річного навчального навантаження учнів.

Кількість навчальних годин на вивчення кожної освітньої галузі може збільшуватися до максимального показника з урахуванням перерозподілу різниці між рекомендованою та мінімальною кількістю навчальних годин інших освітніх галузей.

Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів.

IV. ОПИС ОЧІКУВАНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМИ ГАЛУЗЯМИ

Зміст програми має потенціал для формування у здобувачів таких ключових компетентностей:

- вільне володіння державною мовою;
- математична компетентність;
- компетентність в галузі природничих наук, техніки і технологій;
- інноваційність;
- екологічна компетентність;
- інформаційно-комунікаційна компетентність;
- навчання впродовж життя;
- громадянські та соціальні компетентності;
- культурна компетентність;
- фінансова грамотність.

Для формування ключових і предметних компетентностей у зміст кожного предмету закладено наскрізні змістові лінії: **«Екологічна безпека та сталий розвиток»**, **«Громадянська відповідальність»**, **«Здоров'я і безпека»**, **«Підприємливість та фінансова грамотність»**.

Призначення наскрізних інтегрованих змістових ліній – формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння з різних предметів у реальних життєвих ситуаціях або виконання практичних завдань наближених до життя.

Результатом вивчення наскрізних змістових ліній є процес формування ключових компетентностей, які характеризуються доповненням учнівського досвіду з урахуванням їхніх природних нахилів та здібностей, професійних намірів, наявних готових знань з різних предметів.

Змістова лінія «**Екологічна безпека та сталий розвиток**» націлена на формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.

«**Громадянська відповідальність**» націлена на формування відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства, а також важливість національної ініціативи; спирається у своїй діяльності на культурні традиції і вектори розвитку держави.

Вивченням питань, що належать до змістової лінії «**Здоров'я і безпека**» прагнуть сформувати учня як духовно, емоційно, соціально і фізично повноцінного члена суспільства, який здатний дотримуватися здорового способу життя і формувати безпечне життєве середовище.

Змістова лінія «**Підприємливість та фінансова грамотність**» націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння молодим поколінням українців практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).

Навчальний процес зорієнтований на кінцевий результат у вигляді очікуваних результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів.

V. НАВЧАЛЬНІ ПЛАНИ

Навчальний план ***I ступеня (1-2 класи)***
відповідно до Державного стандарту початкової освіти (2018),
типової освітньої програми (наказ МОН від 08.10.2019 №1272),
розробленої під керівництвом О.Я. Савченко

Таблиця 7

Освітні галузі	Навчальні предмети	Інваріативний складник	
		1 кл.	2 кл.
		год/тижд.	год/тижд.
Мовно-літературна	Навчання грамоти (інтегрований курс)	7	-
	Українська мова	-	3,5
	Читання	-	3,5
	Англійська мова	2	3
Математична	Математика	4	4

Природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі	Я досліджую світ (інтегрований курс)	3	3
Технологічна	Дизайн і технології (інтегрований курс)	1	1
Інформатична	Інформатика	-	1
Мистецька	Образотворче мистецтво	1	1
	Музичне мистецтво	1	1
Фізкультурна	Фізична культура	3	3
Усього		19+3	21+3
Додаткові години для вив предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індив. консультацій та групових занять <i>Основи християнської етики</i>		1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження учня		20	22
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної та варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		20+3	22+3

Навчальний план **I ступеня (3-4 класи)**
відповідно до Державного стандарту початкової освіти (2018),
типової освітньої програми (наказ МОН від 08.10.2019 №1273), розробленої
під керівництвом О.Я. Савченко

Таблиця 8

Освітні галузі	Навчальні предмети	Інваріативний складник	
		3 кл.	4 кл.
		год/тижд.	год/тижд.
Мовно-літературна	Навчання грамоти (інтегрований курс)		-
	Українська мова	3,5	3,5
	Читання	3,5	3,5
	Англійська мова	3	3
Математична	Математика	5	5
Природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі	Я досліджую світ (інтегрований курс)	3	3
Технологічна	Дизайн і технології (інтегрований курс)	1	1
Інформатична	Інформатика	1	1
Мистецька	Образотворче мистецтво	1	1
	Музичне мистецтво	1	1
Фізкультурна	Фізична культура	3	3

Усього	22+3	22+3
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять <i>Основи християнської етики</i>	1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження учня	23	23
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної та варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)	23+3	23+3

Навчальний план початкової школи зорієнтований на роботу за п'ятиденним робочим тижнем. Введено додатковий час з варіативної складової на вивчення предмету «Основи християнської етики» в 1-4 класах – 1 година на тиждень

Навчальний план II ступеня (5-6 класи)

відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти (2020), типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти (наказ МОН України №235 від 19.02.2021р.(зі змінами наказ МОН №1120 від 09.08.2024)

Таблиця 9

Освітні галузі	Навчальні предмети	Інваріативний складник	
		5 клас	6 клас
		год/тижд.	год/тижд.
Мовно-літературна	Українська мова	4	4
	Українська література	2	2
	Зарубіжна література	2	1,5
	Англійська мова	4	4
Математична	Математика	5	5,5
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2	2
	Географія	-	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1	1
	Основи християнської етики	1	1
Громадянська та історична	Інтегрований курс «Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти»	1,5	2

Інформатична	Інформатика	1,5	1,5
Технологічна	Технології	2	1
Мистецька	Музичне мистецтво	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1
Фізична культура	Фізична культура	3	3
Разом		31	34
Гранично допустиме навчальне навантаження		28	31
Всього (без урахування поділу класів на групи)		28+3	29+3
*Години фізичної культури (хореографії) не входять до гранично допустимого навантаження			

Навчальний план *II ступеня (7 клас)*

відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти (2020), типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти (наказ МОН України №235 від 19.02.2021р. (зі змінами наказ МОН №1120 від 09.08.2024)

Таблиця 10

Освітні галузі	Навчальні предмети	Інваріативний складник
		7 клас
		год/тижд.
Мовно-літературна	Українська мова	3
	Українська література	2
	Зарубіжна література	1,5
	Англійська мова	4
Математична	Алгебра	3
	Геометрія	2
Природнича	Біологія	2,5
	Географія	2
	Фізика	2
	Хімія	1
Соціальна і здоров'язбережувальна	«Здоров'я, безпека та добробут»	1
	Основи християнської етики	1
Громадянська та історична	Історія України	1
	Всесвітня історія	1
	Громадянська освіта	0,5

Інформатична	Інформатика	1,5
Технологічна	Технології	1
Мистецька	Музичне мистецтво	1
	Образотворче мистецтво	1
Фізична культура	Фізична культура	3
Разом		35
Гранично допустиме навчальне навантаження		32
Всього (без урахування поділу класів на групи)		32+3
Години фізичної культури (хореографії) не входять до гранично допустимого навантаження		

Навчальний план 8-9 класи

відповідно до таблиці 1 до наказу МОН України №405 від 20.04.2018

Таблиця 11

Освітні галузі	Навчальні предмети	Інваріативний складник	
		8 клас	9 клас
		год/тижд.	год/тижд.
Мовно-літературна	Українська мова	2	2
	Українська література	2	2
	Зарубіжна література	2	2
	Англійська мова	3	3
Математична	Математика	-	
	Алгебра	2	2
	Геометрія	2	2
Природнича	Біологія	2	2
	Фізика	2	3
	Хімія	2	2
	Географія	2	1,5
Соціальна і здоров'язбережувальна	Основи здоров'я	1	1
Громадянська та історична	Історія України	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1
	Правознавство	-	1

Інформатична	Інформатика	2	2
Технологічна	Технології	1	1
Мистецька	Мистецтво	1	1
Фізична культура	Фізична культура	3	3
Разом		28,5+3	30+3
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять <i>Основи християнської етики</i>		1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження		33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		29,5+3	31+3
*Години фізичної культури (хореографії) не входять до гранично допустимого навантаження			

Кількість навчальних годин, визначена в навчальному плані на вивчення вибірових освітніх компонентів, зокрема, **для 8 класу** :основи християнської етики – 1 год,
для 9 класу : основи християнської етики – 1 год

У зв'язку із недостатньою наповнюваністю 6 класу (2 учні) у закладі організане індивідуальне навчання учнів за навчальною програмою 6 класу (8 год. на тиждень на кожного учня).

Індивідуальний навчальний план (на 1 учня, 6 клас)

Таблиця 13

<i>№ з/п</i>	<i>Навчальні предмети</i>	<i>Години базового компонента</i>	<i>Години на тиждень</i>
1.	Українська мова	4	1
2.	Українська література	2	0,5
3.	Іноземна мова	4	1
4.	Зарубіжна література	1,5	0,25
5.	Вступ до історії України та громадянської освіти	2	0,5
6.	Математика	5,5	1,5
7.	Пізнаємо природу	2	0,5
8.	Географія	2	0,5
8.	Здоров'я, безпека та добробут	1	0,25

9.	Музичне мистецтво	1	0.25
10.	Образотворче мистецтво	1	0,25
11.	Трудове навчання	1	0,25
12.	Інформатика	1,5	0,5
13.	Етика	0,5	0,25
14.	Фізична культура	3	0,5
	Всього:	31	8

Відповідно до висновку лікарсько-консультативної комісії №41 від 14.08.2024 та заяви батьків учня у гімназії організовано індивідуальне навчання (педагогічний патронаж) за навчальною програмою 8 класу для Грищенка Дмитра (14 год).

Індивідуальний навчальний план (8 клас)

№ з/п	Навчальні предмети	Години базового компонента	Години на тиждень
1.	Українська мова	2	1
2.	Українська література	2	1
3.	Англійська мова	3	1,5
4.	Зарубіжна література	2	1
5.	Історії України	1,5	1
6.	Всесвітня історія	1	0,5
7.	Алгебра	2	1
8.	Геометрія	2	1
9.	Біологія	2	1
10.	Географія	2	1
11.	Хімія	2	1
12.	Фізика	2	1
13.	Основи здоров'я	1	0,5
14.	Мистецтво	1	0,25
15.	Технології	1	0,25
16.	Інформатика	2	0,5

17.	Фізична культура	3	0,5
	Всього:	31,5	14

VI. НАВЧАЛЬНІ (МОДЕЛЬНІ НАЧАЛЬНІ) ПРОГРАМИ

Інваріантна складова

I ступінь

1. Зміст навчальних програм предметів та інтегрованих курсів, види навчальної діяльності учнів, рекомендовані для використання в освітньому процесі першого циклу початкової школи реалізовано згідно Типової освітньої програма, розробленої під керівництвом О.Я. Савченко (для 1-2 класів), затверджена наказом Міністерства освіти і науки України 08.10.2019 №1272.

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2019/11/1-2-dodatki.pdf>

2. Зміст навчальних програм предметів та інтегрованих курсів, види навчальної діяльності учнів, рекомендовані для використання в освітньому процесі другого циклу початкової школи реалізовано згідно Типової освітньої програма, розробленої під керівництвом О.Я. Савченко (для 3-4 класів), затверджена наказом Міністерства освіти і науки України 08.10.2019 №1273.

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2020/11/20/Savchenko.pdf>

II ступінь

1. Модельні навчальні програми, які використовують педагоги гімназії були розроблені окремо для кожного циклу, а саме – для 5-6 класів – адаптаційного циклу та для 7-9 класу – циклу базового предметного навчання. Модельні навчальні програми для 5-9 затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 09.08.2024 №1120.

<https://mon.gov.ua/npa/pro-vnesennia-zmin-do-typovoi-osvitnoi-prohramy-dlia-5-9-klasiv-zakladiv-zahalnoi-serednoi-osvity>

Варіативна складова

Навчальна програма курсу за вибором «Основи християнської етики. 1-11 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Сохань Г.С., Гусаков І.М., Гусак М.Є., Пономарьова М.С., Кушнір І.М.)

Відповідно до навчального плану використовуються перелік навчальних програм, які затверджені педагогічною радою. Оскільки навчальні програми спрямовані насамперед на реалізацію вимог Державного стандарту базової середньої освіти, під час формування переліку цих програм враховано особливості та потреби учнів в досягненні обов'язкових результатів навчання, потенціал педагогічного колективу, ресурсне забезпечення, навчально-методичний супровід конкретних програм, наявність внутрішньогалузевих та міжгалузевих зв'язків між програмами різних предметів та курсів для реалізації ключових

компетентностей, варіативність програм для підтримки курсів у діапазоні від мінімальної до максимальної кількості годин тощо.

МОДЕЛЬНІ ПРОГРАМИ ДЛЯ 5-7 КЛАСІВ

Таблиця 14

Назва навчального предмета	Клас	Назва модельної програми	Автор чи авторський колектив
Українська мова	5-6	«Українська мова. 5–6 класи» для ЗЗСО	Н.Голуб, О.Горошкіна.
	7	«Українська мова. 7–9 класи» для ЗЗСО	Заболотний та ін.
Українська література	5-6	«Українська література. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Яценко Т.,Пахаренко В., Слижук О.
	7	«Українська література. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Яценко Т.,Пахаренко В., Слижук О.
Зарубіжна література	5-6, 7	«Зарубіжна література. 5–9 класи» для ЗЗСО	Ніколенко О.М., Ісаєва О.О., Клименко Ж.В.,

			Мацевко-Бекерська Л.В., Юлдашева
Англійська мова	5-6, 7	«Іноземна мова 5-9 класи» для ЗЗСО	Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я
Математика	5-6	«Математика. 5-6 класи» для ЗЗСО	Істер О.С.
Алгебра	7	«Алгебра. 7-9 класи» для ЗЗСО	Істер О.С.
Геометрія	7	«Геометрія. 7-9 класи» для ЗЗСО	Істер О.С.
Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	5-6	«Пізнаємо природу». 5-6 класи (інтегрований курс)» для ЗЗСО	Біда Д.Д., Гільберг Т.Г., Колісник Я.І.
Географія	6, 7	«Географія. 6-9 класи» для ЗЗСО	Запотоцький С.П., Карпюк Г.І., Гладковський Р.В., Довгань
Біологія	7	«Біологія. 7–9 класи» для ЗЗСО	Балан П. Г., Кулініч О. М., Юрченко Л. П.
Фізика	7	«Фізика. 7–9 класи» для ЗЗСО	Максимович та ін.
Хімія	7	«Хімія 7-9 класи» для ЗЗСО	Григорович О.В.
Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	5-6	«Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)» для ЗЗСО	Шиян О.І., Дяків В.Г
	7	«Здоров'я, безпека та добробут. 7-9 класи (інтегрований курс)» для ЗЗСО	Шиян О.І., Дяків В.Г
Інтегрований курс «Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти»	5-6	«Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти. 5–6 класи (інтегров курс)» для ЗЗСО	Кафтан М.В., Козорог О.Г., Костюк І.А., Мудрий М.М., Селіваненко В.В.

Інтегрований курс «Історія України.Громадянська освіта»	7	«Історія України. Громадянська освіта 7-9 класи» для ЗЗСО	Бурлака О. В., Желіба О. В., Павловська-Кравчук В. А., Худобець О. А., Черкас Б. В., Щупак І. Я.
Всесвітня історія	7	«Всесвітня історія. 7-9 класи» для ЗЗСО	Щупак І. Я., Посунько А. С., Бакка Т. В., Бурлака О. В.,
Інформатика	5-6	«Інформатика. 5-6 класи» для ЗЗСО	Ривкінд та ін.
	7	«Інформатика. 7-9 класи» для ЗЗСО	Ривкінд та ін.
Технології	5-6	«Технології. 5-6 класи» для ЗЗСО	Терещук та ін..
	7	«Технології. 7–9 класи» для ЗЗСО	Ходзицька І. Ю., Горобець О. В., Медвідь О. Ю., Пасічна Т. С., Приходько Ю.
Інтегрований курс «Мистецтво»	5-6	«Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для ЗЗСО	Масол Л. М.,Просіна О. В.
	7	«Мистецтво. 7-9 класи (інтегрований курс)» для ЗЗСО	Масол Л. М.
Фізична культура	5-6	«Фізична культура. 5-6 класи» для ЗЗСО	Педан О.С., Коломоець Г. А. , Боляк А. А., Ребрина А. А., Деревянко В. В., Стеценко В
	7	«Фізична культура. 7-9 класи» для ЗЗСО	Баженков Є. В., Коломоець Г. А., Боляк А. А., Дутчак М. В., Дніпров О. С., Бідний М.
Основи християнської етики	1-11	Основи християнської етики.1-11 класи	Сохань Г.С., Гусаков І.М., Гусак М.Є., Пономарьова М.С., Кушнір

На основі модельної та/або затвердженої педагогічною радою навчальної програми предмета (інтегрованого курсу) вчитель складає календарно-тематичне планування з урахуванням навчальних можливостей учнів класу. Календарно- тематичне та поурочне планування здійснюється вчителем у довільній формі, у тому числі з використанням друкованих чи електронних джерел тощо. Автономія вчителя забезпечена академічною свободою, включаючи свободу викладання, свободу від втручання в педагогічну, науково-педагогічну та наукову діяльність, вільним вибором форм, методів і засобів навчання, що відповідають освітній програмі, розробленням та впровадженням авторських

навчальних програм, проєктів, освітніх методик і технологій, методів і засобів, насамперед методик компетентнісного навчання.

Під час розроблення календарно-тематичного та системи поурочного планування вчитель самостійно вибудовує послідовність формування очікуваних результатів навчання, враховуючи при цьому послідовність розгортання змісту в навчальній програмі. Учитель може переносити теми уроків, відповідно до того, як учні засвоїли навчальний матеріал, визначати кількість годин на вивчення окремих тем.

VII. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

У 2024-2025 н.р. у гімназії організовано інклюзивне навчання, індивідуальне навчання: педагогічний патронаж, сімейна форма навчання для учнів, які перебувають за кордоном

Соціальні перетворення в українському суспільстві докорінно змінили пріоритети в галузі освіти. Школа потребує нових нетрадиційних ідей, теорій, що відповідали б оптимальному розвитку дитини, сучасним потребам людства. Створення ситуації успіху, сприятливих умов для повноцінної діяльності кожної дитини – основна мета, що покладена в основу технологій навчання. Незважаючи на розмаїття нововведень, основною формою організації навчальної діяльності залишається урок.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- урок формування компетентностей; урок розвитку компетентностей;
- урок перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- урок корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також передбачені екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, лекції конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, пресконференції, ділові ігри тощо. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, забезпечуючи досягнення очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах з предмету. Перевірка та оцінювання досягнення компетентностей здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття. Для підготовки до заліків та іспитів проводяться оглядові консультації, які допомагають учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт)..

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

У закладі широко впроваджуються інформаційно-комунікативні технології. Застосування ІКТ в освітньому процесі базується на загальному розумінні зміни ролі інформації та принципах інформаційної взаємодії в різних напрямках освітньої діяльності. Це дозволяє формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності, критичне і логічне мислення, вміння приймати рішення, співпрацювати в команді, бути конкурентоздатними та впевненими особистостями.

Вчителями закладу створена модель уроків на основі синтезу оригінальних прийомів, елементів інноваційних педагогічних методик і інформаційно-комунікативних технологій та традиційних форм організації освітнього процесу. Розширено предметне навчальне середовище, створенні умови для оптимального розвитку навичок роботи з інформацією, формування вмінь і навичок дослідницької і пошукової роботи.

Серед використовуваних засобів: мультимедійні презентації, мультимедійні карти, проекти, онлайн-тести, програмовані засоби навчання та інше.

Вчителі не тільки самі активно використовують інтернет-ресурси, сучасні інформаційні технології, але й забезпечують їх активне використання учнями.

Головна мета гімназії зараз — виховувати навички, такі як вміння працювати в команді, спілкуватися, ставити мету та досягати її. Усе це можливо опанувати тільки у співпраці з іншими учнями та дорослими.

Великого значення на сьогоднішній день набуває аспект педагогіки партнерства між всіма учасниками освітнього процесу.

Педагогіка партнерства (співробітництва) ґрунтується на принципах гуманізму й творчого підходу до розвитку особистості. Її метою бачимо створення нового гуманного співтовариства. Головним завданням педагогіки партнерства вбачаємо:

- подолання інертності мислення,
- перехід на якісно новий рівень побудови взаємовідносин між учасниками освітнього процесу.

VIII .ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ

Система оцінювання має на меті допомогти вчителю конкретизувати навчальні досягнення учнів і надати необхідні інструменти для впровадження об'єктивного й справедливого оцінювання результатів навчання.

Система оцінювання має на меті допомогти вчителю конкретизувати навчальні досягнення учнів і надати необхідні інструменти для впровадження об'єктивного й справедливого оцінювання результатів навчання. Основні функції оцінювання:

формувальна (забезпечує відстеження динаміки навчального поступу);

констатувальна (забезпечує встановлення рівня досягнення результатів навчання);

діагностувальна (надає інформацію про стан досягнення результатів навчання, наявність навчальних втрат, причини виникнення утруднень);

коригувальна (надає змогу вчителю відповідним чином адаптувати освітній процес);

орієнтувальна (надає змогу відстежити динаміку формування результатів навчання та спрямувати їх розвиток) ;

мотиваційно-стимулювальна (активізує внутрішні й зовнішні мотиви до навчання);

розвивальна (мотивує до рефлексії та самовдосконалення);

прогностична (ставить цілі навчання на майбутнє);

виховна (сприяє вихованню в учнів свідомої дисципліни, наполегливості в роботі, працьовитості, пояугтя відповідальності, обов'язку).

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є формувальне оцінювання, підсумкове оцінювання та державна підсумкова атестація.

Формувальне оцінювання спрямоване на відстеження динаміки навчального поступу учнів, визначення їхніх навчальних (освітніх) потреб і скерування освітнього процесу на підвищення ефективності навчання з урахуванням встановлених результатів навчання.

Підсумкове оцінювання показує результат навчання та розвитку.

Державна підсумкова атестація передбачає оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття базової середньої освіти, вимогам Державного стандарту.

Формувальне оцінювання

Формувальне оцінювання передбачає використання різноманітних методів збору інформації і повинне відповідати цілям і завданням, які встановлені для конкретного навчального предмета / інтегрованого курсу. Його здійснюють у формі самооцінювання, взаємооцінювання, оцінювання вчителем із використанням окремих інструментів (карток, шкал, щоденника спостережень учителя, портфоліо результатів навчальної діяльності учня / учениці тощо).

Окремі завдання для формуального оцінювання можуть бути диференційовані з урахуванням таксономії освітніх цілей за когнітивними рівнями діяльності (завдання *початкового рівня* передбачають уміння розпізнавати, пригадувати, відтворювати окремі елементи змісту навчання; завдання *середнього рівня* — розуміння та застосування елементів змісту навчання; *достатнього* — уміння аналізувати навчальну інформацію (класифікувати, порівнювати, узагальнювати, інтегрувати, уточнювати, упорядковувати); *високого* - уміння оцінювати (навчальну інформацію та власну навчальну діяльність), рефлексувати, перекодовувати інформацію (з текстової у схематичну, графічну та навпаки), створювати, продукувати).

Завдання для оцінювання добираються так, щоб можна було отримати об'єктивну інформацію про рівень досягнення учнями обов'язкових результатів навчання певної групи, яка охоплює споріднені загальні результати відповідної освітньої галузі.

За потреби, для отримання інформації щодо рівня досягнення очікуваних результатів навчання учнями, визначених в окремому елементі навчальної програми (тема / розділ тощо), здійснюється тематичне оцінювання. Результати тематичного оцінювання можуть бути використані для коригування освітнього процесу.

Формувальне оцінювання здійснюється системно в процесі навчання на основі викладеного нижче алгоритму діяльності вчителя під час організації формувального оцінювання, що, зокрема, забезпечить наступність між підходами до оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової і базової середньої освіти:

- Формулювання об'єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей на певний період (наприклад, заняття, тиждень, період, відведений для вивчення теми, тощо). Основою для вироблення навчальних цілей є очікувані результати навчання, передбачені відповідною навчальною програмою, та критерії оцінювання.
- Інформування учнів про критерії оцінювання, за якими буде визначено рівень їхніх навчальних досягнень на кінець навчального семестру та року.
- Доцільно впроваджувати поступове залучення учнів до вироблення критеріїв оцінювання результатів окремих видів навчальної діяльності.
- Надання учням зворотного зв'язку щодо їхніх навчальних досягнень відповідно до визначених цілей.
- Зворотний зв'язок має бути зрозумілим і чітким, доброзичливим і своєчасним. Важливо не протиставляти учнів одне одному.
- Доцільно акцентувати увагу лише на позитивній динаміці досягнень учня / учениці. Труднощі в навчанні доцільно обговорювати з учнями індивідуально.
- Зворотний зв'язок надають у письмовій, усній або електронній формі, залежно від дидактичної мети й виду навчальної діяльності.
- Створення умов для формування вміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія).
- Під час навчальної діяльності доцільно спрямовувати учнів на спостереження своїх дій і дій однокласників, осмислення своїх суджень і дій з огляду на їх відповідність навчальним цілям. Важливим є створення умов для активної участі учнів у процесі оцінювання із застосуванням критеріїв, зокрема шляхом самооцінювання та взаємооцінювання, та спільне визначення подальших кроків для покращення результатів навчання.
- Корегування освітнього процесу з урахуванням результатів оцінювання та навчальних потреб учнів.

У формувальному оцінюванні, зокрема для самооцінювання та взаємооцінювання, рекомендовано використовуват інструменти з орієнтовного переліку, наведеного у Додатку [1].

Оцінка результатів навчання учнів є конфіденційною інформацією, яку повідомляють лише учневі / учениці, його / її батькам (іншим законним представникам). Відомості, отримані під час підсумкового та, у разі застосування, проміжного, оцінювання результатів навчання, застосовують у формувальному оцінюванні, зокрема, для вироблення навчальних цілей на наступний період, визначення труднощів, що постали перед учнем / ученицею, та коригування освітнього процесу.

Підсумкове оцінювання

Метою підсумкового оцінювання є співвіднесення фактичних результатів навчання, які досягли здобувачі освіти з обов'язковими очікуваними результатами, визначеними Державним стандартом / модельною навчальною програмою за певний період навчання.

Підсумкове оцінювання здійснюють періодично. Кількість підсумкових робіт, час їхнього проведення вчитель / учителька може встановлювати самостійно.

Підсумкові роботи можуть забезпечувати охоплення одного, декількох або всіх груп результатів, визначених у Державному стандарті, у межах вивченого впродовж певного періоду, і мають забезпечувати об'єктивність оцінювання.

Підсумкове оцінювання за семестр здійснюють за групами результатів навчання, що передбачені Критеріями оцінювання за освітніми галузями, з урахуванням різних форм і видів навчальної діяльності.

Для формування висновків щодо рівня досягнення обов'язкових результатів навчання за семестр вчитель / учителька може запропонувати учнівству:

1) виконати комплексну підсумкову роботу, завдання якої дозволяють установити результати навчання за всіма групами результатів, визначеними в Критеріях оцінювання за освітніми галузями; 2) виконати окремі підсумкові роботи для кожної групи результатів, визначеної у Критеріях оцінювання за освітніми галузями.

Відомості, отримані під час підсумкового семестрового оцінювання результатів навчання, застосовують для вироблення навчальних цілей на наступний період, визначення труднощів, що постали перед здобувачами освіти, та коригування освітнього процесу.

У Свідоцтві досягнень виставляють **семестрові оцінки за групами результатів**. На підставі оцінок за групами результатів виставляють **загальну** оцінку за семестр з кожного навчального предмета / інтегрованого курсу навчального плану освітньої програми закладу освіти.

Оцінка за семестр може бути скоригованою.

Підсумкове оцінювання за рік не здійснюють. Річну оцінку виставляють на підставі загальних оцінок за I та II семестри або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки потрібно враховувати динаміку особистих досягнень учня / учениці протягом року. Річне оцінювання також може бути скоригованим.

Результати семестрового та річного оцінювання фіксують у класному журналі та Свідоцтві досягнень. Результати ДПА — у класному журналі та додатку до Свідоцтва про здобуття базової середньої освіти.

Критерії та шкала оцінювання

Оцінювання зорієнтоване на визначені Державним стандартом базової середньої освіти ключові компетентності та наскрізні вміння й передбачені навчальною програмою очікувані результати навчання для відповідного періоду освітнього процесу. Враховуючи ці вимоги, для оцінювання навчальних досягнень учнів доцільно керуватися такими категоріями критеріїв:

розв'язання проблем і виконання практичних завдань із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом;

комунікація (тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій);

планування й здійснення навчального пошуку, робота з текстовою і графічною інформацією;

рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності.

У разі порушення учнем / ученицею принципів доброчесності під час певного виду навчальної діяльності, вчитель може прийняти рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності.

Для визначення рівня досягнення учнями результатів навчання заклад освіти може застосовувати Орієнтовну рамку оцінювання навчальних досягнень здобувачів базової середньої освіти (Додаток [2]) або на її основі розробити власні критерії та шкалу оцінювання. У пропонованій Орієнтовній рамці оцінювання навчальних досягнень навчальні досягнення учнів характеризують за чотирма рівнями: початковий, середній, достатній, високий.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контрольно-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами здійснюють відповідно до індивідуальної програми розвитку, що розробляється на основі висновку фахівців інклюзивно-ресурсного центру, де зазначено труднощі функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я, що можуть впливати на ефективність застосування певних форм оцінювання.

Добір форм оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами здійснюють індивідуально з обов'язковим урахуванням їх можливостей функціонування, життєдіяльності та здоров'я. При оцінюванні рівня сформованості предметних компетентностей учнів з особливими освітніми потребами вилучають ті складові (знання, вміння, види діяльності та інше), опанування якими є утрудненим або неможливим для учня з

огляду на труднощі функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я.

Навчальні досягнення здобувачів у 1-2 класах підлягають вербальному, формувальному оцінюванню. Результат оцінювання особистісних надбань учня/учениці у 1–4 класах виражається вербальною оцінкою, а об'єктивні результати навчання учня/учениці у 1–2 класах – вербальною оцінкою, у 3–4 класах – або вербальною оцінкою та рівневою оцінкою. Вербальну і рівневу оцінки можуть виражати як усно, так і письмово. Процес навчання та його результати характеризувати доброзичливими, лаконічними, чіткими, об'єктивними, конкретними оцінювальними судженнями. Рівень результату навчання р визначати з урахуванням динаміки його досягнення та позначати буквами: «початковий» (П); «середній» (С); «достатній» (Д); «високий (В)».

Здобувачі *початкової освіти* проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладів освіти та (або) якості освіти.

Оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття базової середньої освіти відповідно до вимог Державного стандарту здійснюється шляхом державної підсумкової атестації.

Для забезпечення наступності між підходами до оцінювання результатів навчання здобувачів початкової та базової середньої освіти, два місяці у 5 класі гімназії передбачено адаптаційний період, при якому учні не оцінюються рівнево чи бально. Оцінювання супроводжується вербальною характеристикою з орієнтацією на досягнення учня / учениці

(а не на помилки або невдачі). Починаючи з третього місяця навчання, підсумкове та проміжне оцінювання результатів навчання учнів буде здійснюватися за рівневою шкалою, а його результати позначатимуть словами або відповідними літерами: «початковий (П)», «середній» (С), «достатній» (Д), «високий (В)», та супроводжувати вербальною характеристикою.

Якщо рівень результатів навчання учня / учениці визначити неможливо через тривалу відсутність учня / учениці, у класному журналі та свідоцтві досягнень робиться запис «(н/а)» (не атестований(а)).

Навчальні досягнення здобувачів 6-9 класів підлягають бальному оцінюванню.

Оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття базової середньої освіти відповідно до вимог Державного стандарту здійснюється шляхом державної підсумкової атестації.

Для розроблення та/або оцінки вже розроблених власних критеріїв і шкали оцінювання заклад освіти може використати Орієнтовні вимоги до критеріїв та шкал оцінювання (Додаток 3)

Додаток 1

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ІНСТРУМЕНТІВ ФОРМУВАЛЬНОГО ОЦІНЮВАННЯ

№	Назва	Опис інструмента
1	Аналіз портфоліо	Перевірка рівня навчальних досягнень за допомогою портфоліо учня. Портфоліо – це підібрані учнем роботи із зазначенням дати, призначення яких – розповісти історію учнівських досягнень або поступу. Портфоліо зазвичай містить особисті роздуми учня з поясненнями, чому обрано ту чи ту роботу і як саме вона показує досягнення цілей навчання
2	Відповідь хором	Учні одночасно усно реагують на певну репліку. Це може бути відповідь на запитання, висловлення згоди чи незгоди із запропонованим твердженням, повторення сказаного вчителем тощо

3	Візьми і передай	Спільна групова робота, яку використовують, щоб поділитися думками або зібрати інформацію від кожного учасника групи; учні записують відповіді, потім передають вправо, додають власну відповідь на іншому аркуші і продовжують, доки їхній папірець обійде всю групу і знову повернеться до них. Потім обговорюють результати в групі
4	Внутрішнє / зовнішнє коло	Учні стають у два кола, внутрішнє та зовнішнє, обличчям одне до одного. Учні, що стоять навпроти, ставлять одне одному запитання по темі, які вони попередньо написали. Зовнішнє коло рухається і утворюються нові пари. Потім процедура повторюється
5	Газетний заголовок	Вигадайте газетний заголовок, який може бути написаний до теми, яку ми вивчаємо. Передайте основну ідею події
6	Гра в кубик	Покажіть 6 запитань до уроку. Об'єднайте учнів у групи по 4. У кожній групі є один кубик. Кожен кидає кубик та відповідає на запитання з відповідним номером. Якщо номер випав більш ніж один раз, учень може доповнити попередню відповідь або кинути кубик ще раз. Відповіді можна записувати
7	Доповни думку	Письмова перевірка розуміння стратегії, коли учні заповнюють пропуски у пропонованому твердженні
8	Есе «хвилинка»	Питання для есе на одну хвилину – це конкретне питання з орієнтацією на очікуваний(і) результат(и) навчання, на яке можна відповісти за одну-дві хвилини
9	Запис у журнал	Учні записують у свій журнал або зошит розуміння предмету, поняття або те, що вони вивчили на уроці. Вчитель переглядає записи, щоб дізнатися чи зрозумів учень певну тему, урок, поняття або вивчене
10	Записні книжки учнів	Інструмент для учнів для відстежування навчального поступу: куди я рухаюся? де я зараз? як туди дістатися?
11	Збір ідей	Учитель ставить запитання або дає завдання. Учні самостійно відповідають на аркуші паперу, зазначаючи не менше трьох думок / відповідей / тверджень. Учні, що завершили, встають. Вчитель звертається до певного учня і просить його поділитися записаними ідеями. Учні
		викреслюють пункти, попередньо озвучені однокласниками і сідають, коли в них а аркушах закінчилися всі записані ідеї, незалежно від того, чи вони були озвучені саме ними. Вчитель продовжує опитувати учнів, доки сядуть усі
12	З-Х-В та ЗХВ+	Учні відповідають групами, в парах або індивідуально на запитання «Що ми вже знаємо?» (З), «Що ми хотіли б дізнатися?» (Х) та «Що вже вивчили за темою?» (В). Плюс (+) просить учнів класифікувати отримані знання за допомогою концептуальної карти або наочної схеми, яка відображає ключову інформацію. Потім кожен учень

		записує короткий підсумок (на один абзац) про вивчене
13	Картка на вихід	Це письмові відповіді учнів на запитання на картках, які учням роздають наприкінці уроку, після завершення певного виду роботи, теми тощо
14	Концептуальна карта	Будь-яка можлива форма схематичної наочності, яка допомагає учням побачити взаємозв'язки між поняттями за допомогою побудованих схем ключових слів, що позначають такі поняття
15	Лідер за номером	Учні об'єднуються в групи по чотири і кожному члену групи присвоюється номер. Учитель ставить питання / проблему і всі чотири учні її обговорюють. Вчитель називає номер і відповідний учень у кожній групі відповідає
16	Найзаплутаніший (або найясніший) момент	Це варіант одноквилинки. Можна дати учням трохи більше часу для відповіді на запитання. Запитайте (в кінці уроку або під час паузи, яка утворилася після пояснення теми): «Який найбільш заплутаний момент» сьогоdnішнього заняття?» або «Що вам здалося незрозумілим у понятті «_____»?»
17	Перевірка неправильного розуміння	Учитель надає учням поширені або передбачувані помилкові твердження з певної теми, щодо певного принципу або процесу і запитує, чи згодні вони з цим чи ні та чому. Учні мають дати аргументовані відповіді. Перевірка неправильного розуміння може також застосовуватися у формі тесту з декількома варіантами відповіді або гри «правильно-неправильно»
18	Перефразування	Учні мають висловити власними словами основну ідею уроку чи щойно поясненої теми
19	Підбиття підсумків	Форма роздумів одразу після певного виду роботи
20	Підказка за аналогією	Учні мають сформулювати думку на основі підказки- аналогії: (певне поняття, принцип або процес) _____ виглядає як _____ тому що _____
21	Підсумок А-Б-В	Кожному учневі в класі присвоюється окрема літера алфавіту, а він обирає слово, яке починається на цю літеру та пов'язане з вивченою темою
22	Підсумок або питання на картках	Учитель час від часу роздає картки й просить учнів писати з обох сторін за такими правилами: (Один бік) на підставі вивченого (теми, розділу), опишіть основну велику ідею, яку ви зрозуміли, у формі короткого висновку. (Другий бік) запишіть те, що ви ще не повністю зрозуміли у вигляді твердження або запитання
23	Підсумок одним реченням	Учні просять написати підсумкове речення, яке відповідає на запитання «хто», «що», «де», «коли», «чому», «як» щодо певної теми

24	Підсумок одним словом	Учні мають обрати з-поміж наведених варіантів (або запропонувати самостійно) слово, яке найкраще підсумовує тему
25	Подумай – запиши – обговори в парі – поділися	Учні обдумують відповідь самостійно, записують її, об'єднуються в пари та обговорюють відповідь із партнерами, а потім озвучують її всьому класу
26	Подумай – розкажи в парі	Вчитель ставить учням запитання. Учні самостійно формулюють відповіді протягом визначеного часу, потім повертаються кожен до свого партнера та надають йому відповідь. Вчитель викликає декілька пар на вибір, які озвучують свої відповіді у класі
27	Пригадай – підсумуй – запитай – пов'яжи за 2 хвилини (ППЗП2)	За дві хвилини учні повинні <i>пригадати</i> та назвати у правильному порядку найважливіші ідеї, отримані на попередньому занятті; за дві хвилини <i>підсумувати</i> ці пункти одним реченням, записати одне основне <i>запитання</i> , на яке вони хочуть отримати відповідь та знайти одну <i>прив'язку</i> цього матеріалу до основної теми предмету чи курсу
28	Рішення-рішення	Учитель висловлює певну думку, потім просить учнів зайняти сторону, що відповідає їхній думці з цієї теми і поділитися аргументацією. Учні можуть змінювати сторону після обговорення
29	Самооцінювання	Процес, під час якого учні збирають дані про власне навчання, аналізують що саме відображує їхні успіхи в досягненні навчальних цілей та планують наступні кроки
30	Семінар за Сократом	Учні ставлять питання одне одному з певного важливого питання або теми. Питання ініціюють розмову, яка триває як серія відповідей та додаткових запитань
31	Сигнали руками	Учні на прохання вчителя показують визначені сигнали рукою, щоб повідомити про рівень розуміння певного поняття, принципу або процесу: «Розумію _____ і можу пояснити» (наприклад, великий палець вгору). «Ще не зовсім розумію _____» (наприклад, великий палець вниз). «Не впевнений щодо _____» (наприклад, помахати рукою)
32	Скажи щось	Учні по черзі обговорюють у групі певний прочитаний розділ або переглянуте відео
33	Сортування слів	Учням дають набір словникових термінів, які вони сортують за заданими або створеними ними категоріями
34	Спінер ідей	Учитель створює спінер, розділений на 4 сектори з написами «Спрогнозуй», «Поясни», «Підсумуй», «Оціни». Після пояснення нового матеріалу вчитель крутить спінер та просить учнів відповісти на запитання залежно від місця зупинки спінера. Наприклад, спінер зупиняється на секторі «Підсумуй», тоді вчитель може сказати: «Назви ключові поняття, про які щойно йшлося»

35	Спостереження	Учитель готує протокол спостереження із переліком учнів у класі, де буде зазначено, за якими саме очікуваними результатами він буде спостерігати. Рухаючись класом, він спостерігає за учнями, коли вони працюють, і робить необхідні записи та позначки в протоколі спостереження
36	Тестування	За допомогою тестування вчитель перевіряє опанування учнями фактичної інформації, понять. Орієнтовні типи тестових завдань: Декілька правильних варіантів Правильно/Неправильно Коротка відповідь Знайди відповідність Розширена відповідь
37	Трикутна призма (червоний, жовтий, зелений)	Учні дають вчителю зворотний зв'язок, показуючи колір, що відповідає рівню розуміння
38	Усне опитування	Учитель пропонує учням відповісти на запитання, наведені нижче: Чим це _____ схоже на/відрізняється від _____ ? Які характерні риси/елементи _____? Як іще можна показати/проілюструвати _____? У чому полягає головна ідея, ключова концепція, мораль _____? Як _____ стосується _____? Які ідеї / деталі можна додати до _____ ? Наведіть приклад _____? Що не так з _____? Який висновок ви могли б зробити з _____ ? Які висновки можна зробити з _____? На яке питання ми намагаємося відповісти? Яку проблему ми намагаємося вирішити? Що ви можете сказати про _____ ? Що може статися, якщо _____? Які критерії можна взяти для оцінки _____ ? Які докази підтверджують _____? Як ми можемо довести / підтвердити _____? Як це можна розглядати з точки зору _____? Які альтернативи _____ слід розглянути? Який підхід/стратегію ви могли б використати для _____?
39	Учнівська конференція	Бесіда з кожним учнем особисто для перевірки рівня розуміння

40	Хрестики-нулики	Набір видів роботи, з яких учні самостійно можуть обирати ті, що можуть продемонструвати їхнє розуміння теми. Набір представлений у вигляді сітки з дев'яти квадратів, схожої на дошку для гри в хрестики-нулики, можна попросити учнів обирати так, щоб зрештою закреслити «три підряд». Завдання можуть відрізнятися за змістом, процесом та результатом і можуть бути адаптовані залежно від глибини знань
41	Хто швидше?	Робота в парі – слухач і ведучий. Обидва знають категорію (тему), однак ведучий стоїть спиною до дошки / екрану. З'являються слова на задану тему, слухач дає підказки, а ведучий намагається вгадати слово. Пара, яка завершила першою, встає
42	Швидкий запис	Попросіть учнів відповісти за 2-10 хвилин на відкриті запитання або твердження
43	Шкала Лайкерта	Учитель наводить 3-5 тверджень, які явно не є істинними або помилковими, але дещо спірними. Мета полягає в тому, щоб допомогти учням подумати над текстом, а потім обговорити його з однокласниками. Наприклад, «Герой (ім'я) не повинен був робити (що саме).» повністю погоджуюся не погоджуюся погоджуюся повністю погоджуюся
44	3-2-1	Учні виконують такі варіанти завдань, визначаючи за прочитаним текстом: три речі, які ви дізналися, два цікаві факти, одне питання, що залишилося; три ключові слова, дві відмінності між __, один вплив на __; три важливі факти, дві цікаві ідеї, одне уявлення про себе як учня; три нові терміни, дві нові ідеї, одна річ, яку потрібно обдумати; три питання до тексту (незнайомі слова або незрозумілі ідеї), два прогнози за текстом (що станеться далі, враховуючи вже прочитане), знайдіть один зв'язок у тексті (з тим, що ви вже знали або випробували)
45	Трихвилинна пауза	Трихвилинна пауза дає змогу учням зупинитися, обміркувати певні представлені явища та ідеї, прив'язати їх до вже наявних знань або досвіду та попросити роз'яснень. Я змінив(ла) ставлення до.... Я більше дізнався(лася) про... Мене здивувало... Я почувався(лася)...

46	Є питання, в кого є відповідь?	Учитель робить два набори карток. Перший набір має запитання за певним розділом навчання. У другому наборі містяться відповіді. Учитель роздає картки з відповідями учням, а потім він або учень зачитує класу питання на картці. Всі учні перевіряють свої картки з відповідями, щоб знайти правильну
----	--------------------------------	--

ОРІЄНТОВНА РАМКА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Категорії критеріїв		Рівні	Початковий рівень 1 – 3 балів	Середній рівень 4 – 6 балів	Достатній рівень 7 – 9 балів	Високий рівень 10 – 12 балів
Планування здійснення навчального пошуку, текстової графічної інформації	та		Учень/учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: планує й здійснює навчальний пошук; опрацьовує текстову та/або графічну інформацію	Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: планує й здійснює навчальний пошук; ставить запитання до змісту навчального матеріалу; опрацьовує й інтерпретує текстову та/або графічну інформацію без істотних змістових і логічних неточностей	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя або інших осіб: планує й успішно здійснює навчальний пошук, не обмежуючись навчальним матеріалом; ставить уточнювальні запитання; використовує інформацію з кількох джерел; опрацьовує й логічно інтерпретує текстову та/або графічну інформацію; порівнює інформацію з кількох джерел	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб: планує й успішно здійснює навчальний пошук, не обмежуючись навчальним матеріалом; ставить запитання на з'ясування причинно-наслідкових зв'язків; використовує інформацію з різних джерел; опрацьовує й логічно інтерпретує текстову та/або графічну інформацію; аналізує й порівнює інформацію з різних джерел; критично оцінює надійність джерела й достовірність Інформації
	аналіз та					

Комунікація, зокрема з використанням	Учень / учениця створює короткі усні й письмові	Учень / учениця створює короткі усні й письмові	Учень / учениця створює деталізовані усні й письмові	Учень / учениця створює деталізовані усні й письмові

інформаційно- комунікаційних технологій	повідомлення; відтворює почуту або прочитану інформацію, допускаючи істотні змістові та/або логічні неточності	повідомлення; відтворює почуту або прочитану інформацію без істотних змістових та/або логічних неточностей; презентує результати своєї навчальної діяльності	повідомлення; висловлює власну думку й наводить приклади на її підтвердження; презентує результати навчальної діяльності, зокрема з використанням ІКТ (за умови доступності)	повідомлення; висловлює й логічно обґрунтовує власну думку, наводить приклади на її підтвердження; творчо презентує результати навчальної діяльності, зокрема з використанням ІКТ (за умови доступності)
Виконання практичних завдань та розв'язання повсякденних проблем із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом	Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя або інших осіб: виконує навчальну дію на рівні копіювання зразка її виконання; розпізнає, називає окремі об'єкти вивчення	Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: виконує навчальну дію із застосування знань, що охоплюються навчальним матеріалом, за зразком; може порівняти окремі об'єкти вивчення	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб: застосовує знання, що охоплюються навчальним матеріалом, у типових ситуаціях на рівні свідомого вибору, а саме: формулює проблемні питання, пропонує можливі способи виконання завдання	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб: застосовує знання, що охоплюються навчальним матеріалом, для виконання практичних завдань та/або розв'язання повсякденних проблем у нетипових ситуаціях на рівні свідомого вибору, а саме:

			або розв'язання проблеми; складає план для виконання / розв'язання відповідно до інструкцій та/або успішно виконує окремі етапи такого виконання / розв'язання; може аналізувати та порівнювати об'єкти вивчення	формулює проблемні питання, висуває гіпотези; успішно виконує завдання або розв'язує проблему відповідно до інструкцій; обґрунтовує обраний спосіб розв'язання / виконання, спираючись на знання й досвід; може класифікувати й узагальнювати об'єкти вивчення
--	--	--	--	---

<i>Рефлексія власної навчально- пізнавальної діяльності</i>	Учень / учениця розпізнає помилки, логічні або змістові неточності в результатах навчальної діяльності після того, як на них вказує вчитель	Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: розпізнає й виправляє окремі помилки та робить часткові уточнення в результатах навчальної діяльності	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб : успішно виправляє окремі помилки й робить часткові уточнення в результатах власної навчальної діяльності; визначає окремі труднощі, що виникають у процесі власної навчально- пізнавальної діяльності й можливі шляхи їх подолання	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб аналізує результати власної навчальної діяльності із застосуванням критеріїв оцінювання, успішно виправляє помилки й робить уточнення; визначає труднощі, що виникають у процесі власної навчально-пізнавальної діяльності, та можливі шляхи їх подолання
---	---	--	---	--

ОРІЄНТОВНІ ВИМОГИ ДО КРИТЕРІЇВ І ШКАЛ ОЦІНЮВАННЯ¹*Інструмент для оцінювання якості критеріїв і шкал оцінювання*

Критерій	1 Незадовільно	2 Задовільно	3 Добре	4 Відмінно
Чіткість і зрозумілість критеріїв	Критерії є незрозумілими, не стосуються змісту навчальної програми або за змістом істотно перекривають один одного	Критерії можна зрозуміти, але вони недостатньо чітко розмежовуються між собою або не повністю відповідають змісту навчальної програми та/або виду навчальної діяльності	Критерії загалом є зрозумілими, чітко розмежовуються між собою й загалом відповідають змісту навчальної програми та виду навчальної діяльності	Кожен критерій є виразним і чітко окресленим, повністю відповідає змісту навчальної програми й виду навчальної діяльності
Чіткість розмежування між рівнями досягнень	Неможливо або майже неможливо розрізнити рівні досягнень між собою	Рівні досягнень можна розрізнити між собою, але розмежування недостатньо чітке	Розмежування між рівнями досягнень є очевидним	Кожен рівень досягнень є чітко окресленим і кожен наступний рівень відрізняється від попереднього за чіткими й логічними ознаками

Надійність шкали оцінювання	Перехресне оцінювання часто призводить до істотних відмінностей у результатах	Перехресне оцінювання іноді призводить до відмінних результатів	Є загальна узгодженість між результатами при перехресному оцінюванні (різниця менше 5-10% або ½ рівня)	Результати перехресного оцінювання є послідовно однаковими
Обізнаність учнів про критерії та шкалу оцінювання	Учні не знають про критерії та шкалу оцінювання	Учні знають про критерії та шкалу оцінювання і мають певне уявлення про очікувані результати їх навчальної діяльності	Критерії та шкала оцінювання відкрито використовуються для презентації завдання й супроводу учнів	Критерії та шкала оцінювання є предметом обговорення й постійного супроводу учнів у процесі навчальної діяльності

¹ Ці вимоги не є обов'язковими, але за необхідності можуть бути використані педагогічними працівниками закладу освіти як орієнтири для розроблення критеріїв та шкал оцінювання рівня досягнення учнями результатів навчання або для оцінювання вже розроблених ними критеріїв та шкал як елемент внутрішньої системи забезпечення якості освіти.

Підтримка розвитку метакогнітивних навичок учнів	Учні не знають про критерії та шкалу оцінювання і не можуть використовувати її для регулювання власної навчальної діяльності	Учнів повідомлено про критерії та шкалу оцінювання, але під час навчальної діяльності критерії та шкала не перебувають у фокусі уваги	Учні знають про критерії та шкалу оцінювання як про інструмент, що допомагає зрозуміти, чого вони навчаються, що їм вдається добре, а над чим треба попрацювати	Критерії та шкала оцінювання постійно перебувають у фокусі уваги і використовуються як інструмент, що допомагає учням зрозуміти, чого вони навчаються, що їм вдається добре, а над чим треба попрацювати
---	--	---	---	--

Участь учнів у розробленні та застосуванні критеріїв і шкали оцінювання	Учні не беруть участі ні в розробленні, ні в застосуванні критеріїв і шкали оцінювання в процесі навчання	Учням пропонують готові критерії та шкалу оцінювання для можливого самооцінювання в процесі навчання	Учні обговорюють і надають пропозиції до проєкту критеріїв і шкали, є відповідальними за їхнє застосування для самооцінювання та/або взаємооцінювання в процесі навчання	Учителі й учні разом відповідають за розроблення критеріїв і шкал оцінювання; учні постійно застосовують їх для самооцінювання й узаємооцінювання в процесі навчання
---	--	---	---	---

